

INFORMATIKA

ALAPELVEK, CÉLOK

Az információ és annak felhasználása központi szerepet foglal el a jelenkori társadalmak működésében. A megszerzéséhez, megértéséhez, feldolgozásához, alkotó alkalmazásához tartozó ismeretek, képességek elsajátítása elengedhetetlen. Az oktatási rendszernek lehetővé kell tennie, hogy a tanulók megismerkedhessenek az információs technológiákkal, valamint az információkezelés jogi és etikai szabályaival.

Az intelligens és interaktív hálózati technológiák, szolgáltatások fejlődésével, valamint elterjedésével kibővültek a kommunikáció lehetőségei, ami jelentősen befolyásolja a személyközi társas-kulturális kapcsolatokat. A tanulóknak gyakorlatot kell szerezniük a különböző kommunikációs technológiák használatában annak érdekében, hogy a dinamikus változó kommunikációs környezetben eligazodjanak, tudatosan és felelősen éljenek az információszerezési és interaktív lehetőségekkel.

Az informatikai eszközök és információforrások használata veszélyeket is hordoz. A tanulóknak meg kell ismerniük az információk és a gondolkodás összefüggéseit, az informatikai környezet egészségre gyakorolt hatását, valamint a túlzott használat ártalmait, továbbá az információs technológia használatának legális kereteit.

A multimédia szerepe növekszik a kommunikációban, így az írott szöveg mellett az informatika tanítása során az audiovizuális elemekkel is foglalkozni kell.

Az informatika mindennapi életünk szerves részévé vált. A földrajzi elhelyezkedésből és az anyagi különbségekből adódó esélyegyenlőtlenség jelentősen csökkenthető az informatikai eszközök és a könyvtári szolgáltatások használatával. Az információ nyilvánossá és mindenki számára hozzáférhetővé válása esélyt ad a demokrácia erősítésére.

Az informatikaoktatás célja a praktikus alkalmazói tudás, a készség- és képességfejlesztés mellett a logikus, algoritmikus gondolkodás és a problémamegoldás tanítása. A műveltségi terület fontos feladata, hogy felkészítse a tanulókat az informatikai eszközök, információforrások önálló és csoportos használatára.

Az informatika műveltségterület fejlesztési céljai akkor valósulhatnak meg, ha az egyes tantárgyak, műveltségterületek tanítása és a tanórán kívüli iskolai tevékenységek szervesen, összehangolt módon építenek az informatikára. Az informatika műveltségterület egyes elemeinek elsajátítása, a készségek fejlesztése, az informatikai tudás alkalmazása tehát valamennyi műveltségterület feladata.

FEJLESZTÉSI FELADATOK

1. Az informatikai eszközök használata
2. Alkalmazói ismeretek
  - 2.1. Írott és audiovizuális dokumentumok elektronikus létrehozása
  - 2.2. Adatkezelés, adatfeldolgozás, információmegjelenítés
3. Problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel
  - 3.1. A probléma megoldásához szükséges módszerek és eszközök kiválasztása
  - 3.2. Algoritmizálás és adatmodellezés
  - 3.3. Egyszerűbb folyamatok modellezése
4. Infokommunikáció
  - 4.1. Információkeresés, információközlési rendszerek
  - 4.2. Az információs technológián alapuló kommunikációs formák
  - 4.3. Médiainformatika
5. Az információs társadalom
  - 5.1. Az információkezelés jogi és etikai vonatkozásai
  - 5.2. Az e-szolgáltatások szerepe és használata
6. Könyvtári informatika

A táblázatokban található nyilak (►►) arra utalnak, hogy az adott tevékenység a további évfolyamokon is folytatódik, a következő képzési szakaszra érvényes kiegészítésekkel.

1. Az informatikai eszközök használata

A fejlesztési feladatok meghatározása/kijelölése során nem az ösztönös, rutinszerű használaton, hanem az eszközök lehetőségeinek ismeretén, tudatos, alkotó felhasználásán van a hangsúly.

1–4. évfolyam	5–8. évfolyam		9–12. évfolyam
	5–6. évfolyam	7–8. évfolyam	
Ismerkedés az adott informatikai környezettel.	Adott informatikai környezet tudatos használata.	Tájékozódás a különböző informatikai környezetekben.	Az informatikai környezet tudatos alakítása.
	Az informatikai eszközök egészségre gyakorolt hatásának megismertetése, ►►	►► a szerzett ismeretek bővítése.	Az egészséges munkakörnyezet megteremtése.
A számítógéppel való interaktív kapcsolattartás ismert programokon keresztül, ►►	►► valamint a legszükségesebb perifériák bemutatása és használata.	Az informatikai eszközök működési elveinek megismerése és használata.	A számítógépes perifériák megismerése, használatbavétele, működésük fizikai alapjai.
Alkalmazások kezelésének megismerése.	Az operációs rendszer alpműveleteinek megismerése.	Az operációs rendszer és a számítógépes hálózat alapszolgáltatásainak használata.	Az operációs rendszer, a számítógépes hálózat és a részüket képező egyéb szolgáltatások megismerése és használata.
		Az ismert eszközök közül	Az összetett munkához

1–4. évfolyam	5–8. évfolyam		9–12. évfolyam
	5–6. évfolyam	7–8. évfolyam	
		az adott feladat megoldásához alkalmas hardver- és szoftvereszköz kiválasztása.	szükséges eszközkészlet kiválasztási szempontjainak megismerése.
			Az adatok biztonságos tárolása.

2. Alkalmazói ismeretek

A kiemelt részterületek: szövegszerkesztés, ábra-, (fény)kép- és videoszerkesztés, multimédia-fejlesztés, prezentáció készítése, táblázatkezelés, adatbázis-kezelés.

2.1. Írott és audiovizuális dokumentumok elektronikus létrehozása

A gyakorlati életben használt legfontosabb írott formátumok gépi megvalósítása, igény a mondanivaló lényegét tükröző esztétikus külalak kialakítására.

1–4. évfolyam	5–8. évfolyam		9–12. évfolyam
	5–6. évfolyam	7–8. évfolyam	
Egyszerű, rajzos és személyhez kötődő dokumentumok készítése. A rajzeszközök megfelelő használata, ►►	►► rajzos-szöveges dokumentumok létrehozása, átalakítása, formázása, mentése. Szövegműveletek végrehajtása.	Rajzos-szöveges, táblázatos dokumentumok létrehozása, átalakítása, formázása. A dokumentumtípusok megismerése.	Nagyobb dokumentumok létrehozása, átalakítása, formázása. Különböző formátumú produktumok készítése, a megfelelő formátum célszerű kiválasztása.
Egyszerű zenés alkalmazások, animációk elkészítése és használata.	Multimédiás dokumentumok előállítás kész alapelemekből, ►►	►► illetve az alapelemek készítése. Előadások, bemutatók készítése.	Multimédiás dokumentumok készítése. Interaktív anyagok, bemutatók készítése.
A feladat megoldásához szükséges alkalmazói környezet használata, ►►			►► alkalmazói eszközök kiválasztása és komplex használata.

2.2. Adatkezelés, adatfeldolgozás, információmegjelenítés

Az adatok kezelése és feldolgozása az alapja egy-egy folyamat elemzésének és a döntés-előkészítésnek. Az ezeket kezelő eszközök működésének megismerése és megértése fontos a mindennapokban való eligazodáshoz.

1–4. évfolyam	5–8. évfolyam		9–12. évfolyam
	5–6. évfolyam	7–8. évfolyam	
A környezetünkben lévő személyek, tárgyak jellemzőinek kiválasztása, rögzítése.	Az adat szemléltetését, értelmezését, vizsgálatát segítő eszközök megismerése, ►►	►► eszközök, illetve módszerek megismerése, ►►	►► eszközök kezelése.

1–4. évfolyam	5–8. évfolyam		9–12. évfolyam
	5–6. évfolyam	7–8. évfolyam	
Adatok csoportosítása, értelmezése, ►►	►► táblázatba rendezése,	►► azok grafikus ábrázolása, következtetések levonása, ►►	►► statisztikai jellemzők kiszámolása, következtetések levonása.
Néhány közhasznú információforrás megismerése, ►►	►► használata.	Adatbázisokból való információszerzés módjainak megismerése.	Adatbázisokból, számítógépes hálózatból való információszerzés megismerése.
	Adatkeresés digitális tudásbázis-rendszerben (SDT), ►►	►► a megtalált információ rögzítése, értelmezése, feldolgozása.	Adatok tárolásához szükséges egyszerű adatbázis kialakítása.
	Térképhasználati ismeretek alapozása, ►►	►► keresése az interneten.	Térinformatikai alapismeretek.

3. Problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel

Természeti és társadalmi környezetünk megértéséhez modelleket alkotunk, e modelleket pedig számítógéppel is létrehozhatjuk és vizsgálhatjuk. Adatstruktúrákkal dolgozunk, tevékenységsorozatot, kommunikációs és információkeresési folyamatokat tervezünk. Cél, hogy a tanulók sajátítsák el a számítógépes problémamegoldás tervezésének és megvalósításának módszereit. Legyenek képesek kiválasztani a megoldáshoz leginkább megfelelő hardver-szoftver eszközöket. Ha a problémamegoldás során több eszközt használnak, akkor legyenek képesek megoldani a közöttük levő adatátadás feladatát.

3.1. A probléma megoldásához szükséges módszerek és eszközök kiválasztása

1–4. évfolyam	5–8. évfolyam		9–12. évfolyam
	5–6. évfolyam	7–8. évfolyam	
Információ kifejezése beszéddel, írással, rajzzal, jelekkel, ►►	►► jellemző felhasználási lehetőségeinek megismerése.		
Az algoritmus hétköznapi fogalmának megismerése.	Az algoritmus informatikai fogalmának megismerése.	A problémák megoldásához szükséges eszközök és módszerek megismerése, ►►	►► valamint ezek komplex alkalmazása.
Problémák megoldása részben tanári segítséggel, részben önállóan.	Problémák megoldása önállóan, illetve irányított csoportmunkában, ►►		►► munkacsoportban. A problémamegoldó tevékenység tervezése.
Ábra készítése technógrafikával.	A robotika alapjainak megismerése, ►►	►► egyszerű vezérlési problémák megoldása.	

3.2. Algoritmizálás és adatmodellezés

A hétköznapi tevékenységek algoritmizálható részleteinek felismerése és megfogalmazása különféle formákban.

1–4. évfolyam	5–8. évfolyam		9–12. évfolyam
	5–6. évfolyam	7–8. évfolyam	
Egyszerűbb algoritmusok felismerése, megfogalmazása, végrehajtása.	Adott feladat megoldásához tartozó algoritmusok megfogalmazása, megvalósítása számítógépen, ►►	►► a feladat megoldásához algoritmusok tervezése, végrehajtása, ►►	►► algoritmusok elemzése.
	A problémamegoldás során az ismert adatokból az eredmények meghatározása.	A problémamegoldáshoz szükséges adatok és az eredmény kapcsolata, ►►	►► megtervezése, értelmezése.
		Elemi és összetett adatok megkülönböztetése, kezelése, ►►	►► használata. Adatmodellezés, egyszerű modellek megismerése.
Egy egyszerű, automata elvű fejlesztőrendszer használata.	Feladatok megoldása egyszerű, automata elvű fejlesztőrendszerrel.	Robotvezérlési, grafikai feladatok megoldása fejlesztőrendszerrel.	

3.3. Egyszerűbb folyamatok modellezése

Modellkészítés a környezet folyamatainak tanulmányozására.

1–4. évfolyam	5–8. évfolyam		9–12. évfolyam
	5–6. évfolyam	7–8. évfolyam	
A tanuló által a hétköznapi életben használt modell vizsgálata eltérő paraméterekkel.	A szabályozó eszközök hatásának megfigyelése oktatóprogramokban.	Véletlen jelenségek modelljeinek megismerése, a paramétermódosítás hatásainak megfigyelése.	Mérések és szimulációk, a paramétermódosítás hatásai, törvényszerűségek megfogalmazása, modellalkotás egyszerű tevékenységekre.

4. Infokommunikáció

A magán, a hivatalos és a közérdekű kommunikációban való hatékony részvételhez szükséges ismerni az egyes kommunikációs formák közti különbségeket, eltérő funkcióikat, hatásait és technikai megvalósításuk módjait.

4.1. Információkeresés, információközlési rendszerek

A kommunikáció alapfeltétele, hogy a célnak megfelelő információkat közlési szándékainknak megfelelően közvetítsük. A publikálás, közlés történhet többek között nyomtatásban, adatbázisok feltöltésével, információs rendszereken vagy weblapokon

keresztül. A mások által közzétett információk hatékony visszakereséséhez a keresési technikák mellett fontos a pontos kérdésfeltevés és az információközlési rendszerek ismerete.

1–4. évfolyam	5–8. évfolyam		9–12. évfolyam
	5–6. évfolyam	7–8. évfolyam	
Egyszerű helyzetekkel kapcsolatos kérdések megfogalmazása.	Keresőkérdések megfogalmazása.	Összetett keresések űrlapok segítségével.	
Irányított információkeresés ►►	►► és eredményének értelmezése.	Hatékony, céltudatos információszerzés.	Önálló információszerzés.
	Információforrások irányított kiválasztása, ►►	►► hitelességének vizsgálata, szelektálása.	Az információk közlési célnak megfelelő alakítása, a manipuláció felismerése.
		Nyomtatásra és webes publikálásra szánt dokumentumok készítése.	A publikálás módszereinek megismerése.

4.2. Az információs technológián alapuló kommunikációs formák

Az infokommunikáció az informatika, a hírközlés és a média konvergenciáját, integrálódását fejezi ki.

1–4. évfolyam	5–8. évfolyam		9–12. évfolyam
	5–6. évfolyam	7–8. évfolyam	
	Az információ küldésének és fogadásának megismerése.	A kommunikációs modell megismerése. Infokommunikációs eszközök használata, a mobilkommunikációs eszközök megismerése.	Kommunikációra képes eszközök összekapcsolási lehetőségeinek megismerése.
Az elterjedt infokommunikációs eszközök lehetőségeinek és kockázatainak megismerése.	Kapcsolatteremtés infokommunikációs eszközök útján. Felelős magatartás az online világban.	A kommunikációs célnak megfelelő választás a médiumok között. A fogyasztással élőkkel való és a fogyasztással élők közötti kommunikációt biztosító eszközök megismerése.	Az infokommunikációs eszközök mindennapi életre gyakorolt hatásának vizsgálata.

4.3. Médiainformatika

Az elektronikus médiumok értő használata informatikai tudást feltételez. A tanulókkal meg kell ismertetni az új média lehetőségeit, a virtuális valóságot, az interaktív médiát és az elektronikus könyv használatát.

1–4. évfolyam	5–8. évfolyam		9–12. évfolyam
	5–6. évfolyam	7–8. évfolyam	
Az informatikai eszközöket alkalmazó média egyes lehetőségeinek megismerése.	Internetes portálok, szöveges és képi információforrások használata.	A hagyományos médiumok modern megjelenési formáinak megismerése, alkalmazásuk a megismerési folyamatban.	A hagyományos médiumoktól különböző, informatikai eszközöket alkalmazó lehetőségek, azok felhasználása a megismerési folyamatban.

5. Az információs társadalom

A tanulók ismerjék meg az IKT alkalmazásával felmerülő etikai, pszichológiai, szociológiai és jogi kérdéseket annak érdekében, hogy a technika fejlődése és az információrobbanás hozta változások szerepét és életükre gyakorolt hatását értelmezni tudják.

5.1. Az információkezelés jogi és etikai vonatkozásai

Figyelmet kell fordítani az adatbiztonsággal, az adatmegőrzéssel, a szerzői és a személyiségi joggal kapcsolatos szabályokra, valamint az informatikai rendszerek alkalmazásával és az információ megbízhatóságával kapcsolatos veszélyekre.

1–4. évfolyam	5–8. évfolyam		9–12. évfolyam
	5–6. évfolyam	7–8. évfolyam	
A személyi információk és a személyes adatok fogalmának megismerése.	Az informatikai biztonság kérdései, az adatokkal való visszaélések, veszélyek megismerése, ►►	►► azok kivédése, a védekezés módszereinek megismerése. Az információ hitelessége és ellenőrzési lehetőségeinek megismerése.	Az adatvédelmi alapfogalmakkal és az információhitelesség megőrzési technikáival való megismerkedés.
A netikett alapjainak megismerése.	Az infokommunikációs viselkedési szabályok megismerése. A források és saját gondolatok megkülönböztetése.	Az informatikai eszközök alkalmazásának fontosabb etikai kérdései. Az információforrások etikus felhasználásának megismerése.	Szerzői jogi alapfogalmak. Az infokommunikációs publikálási szabályok megismerése.
		Az információ és az informatika emberi kapcsolatokra gyakorolt hatásának megismerése.	Az információ és az informatika gazdaságra, környezetre, kultúrára, személyiségre, egészségre gyakorolt hatásának megismerése.

5.2. Az e-szolgáltatások szerepe és használata

Az elektronikus hivatali ügyintézés és az elektronikus vásárlás/eladás biztonságos lebonyolítási feltételeinek szempontjait és szabályait meg kell ismertetni a tanulókkal.

1–4. évfolyam	5–8. évfolyam		9–12. évfolyam
	5–6. évfolyam	7–8. évfolyam	
A gyerekeknek szóló legelterjedtebb elektronikus szolgáltatások megismerése.	Az e-szolgáltatások hétköznapi életben betöltött szerepének megismerése.	Az e-szolgáltatások használatának célirányos megismerése, ►►	►► előnyeinek és veszélyeinek megismerése. A fogyasztói viselkedést befolyásoló technikák felismerése a médiában.

6. Könyvtári informatika

A könyvtárak információforrásaikkal és szolgáltatásaikkal meghatározó tanulási forrásközpontjai, nyitott műhelyei a tanulásnak, tanításnak. Ennek garanciája a tanulók könyvtárhasználati műveltsége, ide értve a könyvtári információkeresési informatikai lehetőségeinek alkalmazását is.

1–4. évfolyam	5–8. évfolyam		9–12. évfolyam
	5–6. évfolyam	7–8. évfolyam	
Eligazodás az iskolai könyvtár tér- és állományszerkezetében.	Könyvtártípusok megkülönböztetése. Az iskolai könyvtár eszköztárának készségszintű használata.	A lakóhelyi könyvtár eszköztárának készségszintű használata.	A különböző információs intézmények, elektronikus könyvtárak, adatbázisok funkcióinak megismerése.
A könyvtárak alapszolgáltatásainak ismerete, a használat szabályainak betartása.	A hagyományos és új információs eszközökön alapuló könyvtári szolgáltatások megismerése.	Könyvtári szolgáltatások irányított alkalmazása a tanulásban és a tájékozódásban.	A könyvtári információs rendszer szolgáltatásainak aktív felhasználása a tanulásban.
Elterjedt dokumentumtípusok, elektronikus források formai, tartalmi jellemzőinek megismerése, megkülönböztetése, használatuk alapjai.	A korosztálynak készült tájékoztató források biztos használata. A tanulmányi problémának megfelelő források kiválasztása.	Kézikönyvek, ismeretterjesztő források önálló kiválasztása, felhasználása tanulmányi célokhoz.	
A források azonosító adatainak megállapítása.	A forrásmegjelölés alapjainak alkalmazása, etikai vonatkozásainak megértése.	A bibliográfia hivatkozástechnikájának alkalmazása a leggyakrabban használt dokumentumtípusok esetén.	Hivatkozásjegyzék, irodalomjegyzék készítése. A források alkotó felhasználása az etikai normák követésével.

KÖZMŰVELTSÉGI TARTALMAK

1–4. évfolyam

1. Az informatikai eszközök használata

- Alapvető informatikai eszközök
- Az interaktív kapcsolattartás eszközei a számítógép segítségével
- Készségfejlesztő számítógépes szoftverek, játékok

2. Alkalmazói ismeretek

- 2.1. Írott és audiovizuális dokumentumok elektronikus létrehozása
  - Egyszerű rajzos, szövegelemeket tartalmazó dokumentumok
  - Alapvető számítógépes rajzeszközök
  - Számítógépes multimédiás oktatójátékok, alkalmazások
- 2.2. Adatkezelés, adatfeldolgozás, információmegjelenítés
  - Környezetünkben lévő személyek, tárgyak jellemzői, csoportosítási szempontjai
  - Információforrások, adattárak

3. Problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel

- 3.1. A probléma megoldásához szükséges módszerek és eszközök kiválasztása
  - Az információközlés lehetőségei: beszéd, hang, írás, rajz, jelek
  - Az algoritmus hétköznapi fogalma
  - Technógrafikai alapfogalmak
- 3.2. Algoritmizálás és adatmodellezés
  - Egyszerűbb, a hétköznapi életben előforduló algoritmusok
  - Egy egyszerű automata elvű fejlesztőrendszer
- 3.3. Egyszerűbb folyamatok modellezése
  - Egyszerűbb, a hétköznapi életben előforduló modellek

4. Infokommunikáció

- 4.1. Információkeresés, információközlési rendszerek
  - Az életkornak megfelelő keresési lehetőségek az információhordozókban
- 4.2. Az információs technológián alapuló kommunikációs formák
  - Információ küldése és fogadása
  - Az infokommunikációs eszközök lehetőségei és használatuk kockázatai
- 4.3. Médiainformatika
  - Az informatikai eszközöket alkalmazó média egyes lehetőségei

5. Az információs társadalom

- 5.1. Az információkezelés jogi és etikai vonatkozásai
  - Egyszerű hétköznapi példák az adatbiztonságra és az adatmegőrzésre
  - A személyi információk és a személyes adatok fogalma
  - A netikett alapjai.

5.2. Az e-szolgáltatások szerepe és használata

- A gyerekeknek szóló legelterjedtebb elektronikus szolgáltatások

6. Könyvtári informatika

- Az iskolai könyvtár tér- és állományszerkezete
- A könyvtárak alapszolgáltatásai, a használat szabályai
- A dokumentumfajták formai, tartalmi jellemzői, különbségei, azonosító adatai

5–8. évfolyam

1. Az informatikai eszközök használata

- A leggyakrabban használt informatikai eszközök, számítógépes perifériák
- Az operációs rendszerek alapszolgáltatásai, eszközkézelés, állománykezelés
- Az informatikai-eszközválasztás szempontjai
- A számítógépes hálózatok alapszolgáltatásai
- Az informatikai eszközök egészségre gyakorolt hatásai

2. Alkalmazói ismeretek

2.1. Írott és audiovizuális dokumentumok elektronikus létrehozása

- Dokumentumtípusok és a hozzájuk kapcsolódó különböző szolgáltatások: szövegműveletek, dokumentumformázás, nyelvhelyesség-ellenőrzés
- Rajzos-szöveges dokumentumok
- Multimédiás dokumentumok előállításához szükséges alapelemek: szöveg, rajz, hang, fénykép, animált kép, videó
- Egyszerű bemutatók, animációk
- Élőszóval kísért bemutatók és felhasználható eszközei
- A dokumentumkészítéshez szükséges alkalmazói környezet

2.2. Adatkezelés, adatfeldolgozás, információmegjelenítés

- Az adat fogalma
- Természetes és mesterséges jellemzők, alap- és származtatott adatok, csoportosított adatok
- Digitális tudásbázisok szolgáltatásai
- Az adatok rögzítését, szemléltetését, értelmezését, vizsgálatát segítő eszközök
- Táblázatos adattárolás, grafikus adatábrázolás, esztétikus adatmegjelenítés
- Adatok feldolgozását segítő egyszerűbb (számítási) műveletek
- Útvonalkeresők, térképi keresők

3. Problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel

3.1. A probléma megoldásához szükséges módszerek és eszközök kiválasztása

- Az algoritmus informatikai fogalma
- A problémamegoldást segítő egyszerűbb informatikai eszközök és módszerek
- Az algoritmikus gondolkodást segítő informatikai eszközök, a robotika alapfogalmai

3.2. Algoritmizálás és adatmodellezés

- Különböző problémák megoldásához tartozó algoritmusok, algoritmusok
- Az algoritmikus absztrakció eszközei, algoritmus-leíró módszerek

- A lépésenkénti finomítás elve
- Az automata elvű fejlesztőrendszer alapfogalmai
- Robotvezérlési alapfogalmak

3.3. Egyszerűbb folyamatok modellezése

- A szabályozó eszközök hatásai az oktatóprogramokban
- Véletlen jelenségek modelljei

4. Infokommunikáció

4.1. Információkeresés, információközlési rendszerek

- Az információhiány és a keresőkérdés, a keresés folyamata
- Helyi könyvtári és a korosztálynak szóló elterjedt adatbázisok
- Közlésre szánt szöveges és képi információval kapcsolatos elvárások, kiválasztási szempontok
- Nyomtatásra és webes publikálásra szánt dokumentumok, rendszerek

4.2. Az információs technológián alapuló kommunikációs formák

- A kommunikációs modell
- Az információküldés és -fogadás kommunikációs eszközei, funkciói, kiválasztási szempontjai
- Az elektronikus levelezés alapjai
- A mobilkommunikáció eszközei.
- A fogyasztékkal élőkkel való és a fogyasztékkal élők közötti kommunikáció eszközei és formái
- A virtuális tér közlekedési szabályai
- A kommunikációs médiumok és szerepük

4.3. Médiainformatika

- Internetes portálok, szöveges és képi információforrások.
- A hagyományos médiumok modern megjelenési formái, alkalmazásai.

5. Az információs társadalom

5.1. Az információkezelés jogi és etikai vonatkozásai

- Az informatikai biztonság kérdései; az adatokkal való visszaélések, veszélyek
- Az információ hitelessége, ennek ellenőrzési lehetőségei
- Az információs és az informatikai eszközök alkalmazásának főbb etikai kérdései, viselkedési szabályai
- Az információ és az informatika emberi kapcsolatokra gyakorolt hatása példákkal: múlt és jelen, a várható jövő

5.2. Az e-szolgáltatások szerepe és használata

- Az e-szolgáltatások szerepe a hétköznapi életben

6. Könyvtári informatika

- A könyvtártípusok és szolgáltatásaik, szerepük a tanulásban és a közhasznú tájékozódásban
- A raktári rend
- Az iskolai könyvtár eszköztára, kézikönyvtára, katalógusa
- A forrástípusok közlésmódja, információs értéke, használata

- A forráskiválasztás szempontjai
- Forrásfeldolgozás, etikai szabályok, hivatkozás

9–12. évfolyam

1. Az informatikai eszközök használata

- Az egészséges informatikai munkakörnyezet
- Digitalizáló eszközök
- Az operációs rendszer és a számítógépes hálózatok főbb feladatai és szolgáltatásai
- Az informatikai eszközök működésének fizikai alapjai
- A biztonságos adattárolás hardver és szoftver vonatkozásai
- A problémamegoldás hardver és szoftver eszközkészlete

2. Alkalmazói ismeretek

2.1. Írott és audiovizuális dokumentumok elektronikus létrehozása

- Szöveges dokumentumok
- Nagyobb terjedelmű dokumentumok
- Különböző objektumok; élőfej, élőláb, lábjegyzet, tartalomjegyzék, töréspontok
- Stílusok a dokumentumon belül
- Körlevél
- Dokumentumok nyomtatási beállításai
- Multimédiás dokumentumok
- Grafikus adatok kezelése
- A weblapkészítés alapjai
- Dokumentumformátumok: választási alapelvek, formátumok közötti konvertálás
- A feladat megoldásához szükséges alkalmazói eszközök kiválasztásának és összeépítésének elvei

2.2. Adatkezelés, adatfeldolgozás, információmegjelenítés

- Nagyobb adatmennyiség tárolását, hatékony feldolgozását biztosító eszközök, módszerek
- Adatok közötti kapcsolatok
- Helyi adatbázisok, az adatbányászat alapjai
- Adattárolás adatbázisban
- Az adatok csoportosítási, grafikus ábrázolási, esztétikus megjelenítési lehetőségei
- Statisztikai adatelemzés
- Térinformatikai alapismeretek: térképek és adatbázisok összekötési lehetőségei

3. Problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel

3.1. A probléma megoldásához szükséges módszerek és eszközök kiválasztása

- A problémák megoldásához szükséges komplex informatikai eszközök, módszerek
- A problémamegoldó tevékenység tervezési és szervezési kérdései

3.2. Algoritmizálás és adatmodellezés

- Elemi és összetett adatok, adattípusok
- Típusalgoritmusok

3.3. Egyszerűbb folyamatok modellezése

- Mérések és szimulációk, a paramétermódosítás hatásai, törvényszerűségek, modellalkotás egyszerű tevékenységekre

4. Infokommunikáció

4.1. Információkeresés, információközlési rendszerek

- Információkereső stratégia és tájékoztató eszköz
- Tartalomalapú keresés, logikai kapcsolatok
- Az információk és a közlési cél
- A publikálás módszerei, szabályai

4.2. Az információs technológián alapuló kommunikációs formák

- Kommunikációs formák infokommunikációs eszközökkel
- Kommunikációs eszközök összekapcsolása
- A kommunikációs eszközök hatása a mindennapi életre és a társadalomra
- Viselkedési kultúra az online világban

4.3. Médiainformatika

- A hagyományostól különböző médiumok megjelenési formái, alkalmazásai

5. Az információs társadalom

5.1. Az információkezelés jogi és etikai vonatkozásai

- Adatvédelmi alapfogalmak, adatvédelmi törvény
- Szerzői jogi alapfogalmak, szerzői jogi törvény
- Az infokommunikációs világban kialakult alapvető viselkedési, publikálási szabályok
- Az információ és az informatika gazdaságra, környezetre, kultúrára, személyiségre, egészségre gyakorolt hatása
- A globális információs társadalom

5.2. Az e-szolgáltatások szerepe és használata

- Az e-ügyintézés és az e-kereskedelem jellemzői, előnyei és veszélyei
- A fogyasztói viselkedést befolyásoló technikák a médiában

6. Könyvtári informatika

- Az önművelés, tájékozottság, olvasottság szerepe a mindennapi életben
- Az információs intézmények funkciói, tájékoztatóeszközei (különös tekintettel a települési könyvtárra)
- A könyvtári információs rendszer szolgáltatásai
- A médiumok, közléstípusok tartalmi megbízhatósága, esztétikai értéke
- A kritikus forráshasználat követelményei